

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat Eren

Diyarbakır Milletvekili

Son dönemlerde Diyarbakır'da yaşanan şiddet olayları, haraç kesme vakaları, kadınlara ve gençlere yönelik saldırılar, uyuşturucu ve fuhuş ağlarının yaygınlaşması, silahlı eylemler ve özellikle Sur ile Bağlar ilçelerinde ortaya çıkan örgütlü çete yapılanmaları kentte derin bir güvenlik, kamu düzeni ve toplumsal istikrar sorunu yaratmaktadır. Yerel halkın, esnafın, kadın örgütlerinin ve kentte faaliyet yürüten demokratik kurumların aktardığı bilgilere göre; Sur bölgesinde Selefilere olarak adlandırılan bir grup, Bağlar ilçesinde ise yüzleri maskeli, uzun namlulu silahlarla dolaşan, kendisini "geceleri devlet biziz" diye tanımlayan çete yapılanmaları, sistematik şekilde halkın yaşam hakkını, huzurunu ve güvenliğini tehdit etmektedir. Kentteki uyuşturucu trafiğinin, kadınlara dönük fuhuş ağlarının ve çocukların suça sürüklenmesinin belirgin bir biçimde bu gruplar üzerinden yürütüldüğü kamuoyuna yansımaktadır. Bu faaliyetlerin, bölgede uzun yıllardır toplumsal zemini zayıflatmaya, gençleri kriminal alanlara itmeye ve halkı sindirmeye yönelik arka planıyla birlikte okunması gerektiği açıktır.

Sur'da üç genç kadının evine baskın yapılması, sokakta yürüyen kadınlara yönelik fiziki saldırılar, kadınların yaşam alanlarının hedef haline getirilmesi, bu çetelerin toplumsal hayata müdahale kapasitesinin ulaştığı boyutu göstermektedir. Kadına yönelik şiddetin çeteleşme ile birleşmesi hem kadın örgütlerinde hem de yerel halkta derin bir endişe yaratmıştır. Starbucks, Burger King, çeşitli kafeler ve özellikle kuyumcular başta olmak üzere birçok işyerine yönelik haraç kesme girişimleri ve silahlı saldırılar, kentin ekonomik dokusunu hedef almaktadır. 10 Nisan Polis Karakolunun hemen dibindeki İzol Kuyumculuk'a yönelik iki ayrı silahlı saldırının faillerinin olay yerindeki kamera kayıtlarına rağmen yakalanmamış olması, halk arasında güvenlik birimlerinin bu çeteleri koruduğu yönünde güçlü bir algı oluşturmuştur. Bağlar Dörtüol'da, TEM zırhlı araçlarının bulunduğu Kaynartepe'de ve Sur'un çeşitli sokaklarında meydana gelen saldırıların tamamının polis noktalarının hemen yanı başında gerçekleşmiş olması, güvenlik zafiyetine ilişkin soruları derinleştirmektedir.

Son dönemde Sur'un bazı kapılarına kapı takılarak ve teller çekilerek kafe yapılmak istenmesi, UNESCO korumasındaki Surların çeteler tarafından işgal edilmesi anlamına gelmektedir. Sur Belediyesi'nin müdahalesine rağmen Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın sessiz kalması, kamu otoritelerinin yükümlülüklerini yerine getirmediğini göstermektedir. On

Gözlü Köprü çevresindeki kaçak yapılaşmalar ve fahiş fiyat uygulamalarıyla ilgili rapor hazırlayan bazı STK temsilcilerinin açık şekilde tehdit edilmesi, çetelerin yalnızca ekonomik ya da asayiş temelli değil; doğrudan toplumsal muhalefeti hedef alan politik bir işlev üstlendiğini ortaya koymaktadır.

Havalimanı kavşağında saygın bir iş insanının profesyonel yöntemlerle infaz edilmesi, Talaytepe'deki kasap dükkanında iki yurttaşın yaşamını yitirmesine neden olan silahlı çatışmanın aydınlatılmaması ve kent genelinde art arda yaşanan faili belirsiz saldırılar, çete yapılanmalarının organize yapısını ve kentte sürdürülen cezasızlık ortamını göstermektedir. Demokratik Kurumlar Platformu, Şiyar Be Platformu ve Diyarbakır Kent Konseyi başta olmak üzere birçok yapı kentte artan çete faaliyetlerine karşı açıklamalar yapmış, halkla birlikte örgütlü mücadele çağrısında bulunmuştur. Bu açıklamalar, sorunun münferit değil sistematik bir nitelik taşıdığını açıkça göstermektedir.

Tüm bu olaylar birlikte değerlendirildiğinde Diyarbakır'da: kamu otoritesinin zafiyete uğradığı, çetelerin kamu güvenliği alanında güç kazandığı, kadınların, çocukların, esnafın ve sokakta yaşayan her yurttaşın hedef haline geldiği, kamu kurumlarının etkin bir soruşturma yürütmediği, bazı güvenlik birimlerinin çete faaliyetlerine sessiz kaldığı yönünde toplumsal bir kanaatin oluştuğu görülmektedir. Yine olaylar sonucunda ortaya çıkan tablo demokratik hukuk devletinin en temel yükümlülüğü olan yaşam hakkını, güvenlik hakkını, kent hakkını ve toplumsal düzeni koruma sorumluluğunun ağır biçimde ihlal edildiğini göstermektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Diyarbakır'ın Sur ve Bağlar ilçelerinde uzun süredir faaliyet yürüttüğü bilinen, kamuoyunda "Selefiler" ve "yeni nesil çeteler" olarak anılan yapıların kimlikleri, örgütlenme biçimleri ve faaliyet alanları Bakanlığınız tarafından ne zamandan beri bilinmektedir?
- 2- Sur'da üç genç kadının evine baskın yapan, sokakta yürüyen kadınlara fiziki saldırıda bulunan ve geçmiş yıllarda çeşitli kafelere saldırılar gerçekleştiren bu grubun üyeleri hakkında hangi tarihlerde hangi adli ve idari işlemler yapılmıştır?
- 3- Bağlar ilçesinde yüzleri maskeli ve uzun namlulu silahlarla dolaşarak "Geceleri burada devlet biziz" şeklinde tehditlerde bulunan grupların görüntüleri kamuoyuyla paylaşılmışken, bu kişiler tespit edilmiş midir? Edildiyse haklarında hangi yargısal süreçler yürütülmüştür?
- 4- Starbucks, Burger King, çeşitli yerel işletmeler ve özellikle kuyumculara yönelik haraç kesme ve silahlı saldırı girişimlerinin failleri neden hâlâ ortaya çıkarılmamıştır? Kamera kayıtlarının bulunduğu alanlarda faillerin yakalanmamış olmasının gerekçesi nedir?
- 5- 10 Nisan Polis Karakolu'nun hemen yanında bulunan İzol Kuyumculuk'a yapılan iki ayrı silahlı saldırıya ilişkin olarak, olay yerindeki MOBESE ve güvenlik kameraları incelenmiş midir? İncelendiyse saldırganların yakalanmamış olmasının sorumluluğu kimdedir?
- 6- Bağlar Kaynartepe bölgesinde uyuşturucu trafiğinin yoğunlaştığı sokaklarda gün boyu nöbet tutan zırhlı araçların varlığına rağmen uyuşturucu ve silahlı çete yapılanmalarının faaliyetlerini sürdürmesinin nedeni nedir? Bu bölgede güvenlik zafiyeti var mıdır?

- 7- UNESCO korumasındaki Sur Surları üzerinde kapı takılması, tel örgü çekilmesi ve işgal niteliğindeki girişimler hangi kamu kurumlarının bilgisi dahilinde gerçekleşmiştir? Bu yapılar hakkında herhangi bir işlem yapılmamasının nedeni nedir?
- 8- On Gözlü Köprü çevresindeki kaçak yapılaşmalar ve fahiş fiyat uygulamaları konusunda rapor hazırlayan STK temsilcilerinin tehdit edilmesi üzerine Bakanlığınız ne tür girişimlerde bulunmuştur?
- 9- Diyarbakır'da son dönemde artış gösteren faili belirsiz silahlı saldırılar, özellikle havalimanı kavşağında profesyonel yöntemlerle gerçekleştirilen infaz nitelikli cinayet başta olmak üzere, hangi boyutlarıyla araştırılmaktadır? Bu saldırıların çete bağlantıları ortaya çıkarılmış mıdır?
- 10- Kentte kafe, merdiven altı güzellik salonları ve masaj salonları üzerinden yürütülen fuhuş ağlarına ilişkin olarak Bakanlığınızın bir soruşturması veya kapsamlı bir planlaması var mıdır? Bu ağların çete yapılanmalarıyla bağlantısı araştırılmış mıdır?
- 11- Çetelerin özellikle çocukları suça sürüklediği yönündeki bilgiler doğrultusunda Bakanlığınız hangi koruyucu ve önleyici adımları atmaktadır? Son üç yılda Diyarbakır'da çocukların suça sürüklenmesiyle ilgili kaç dosya açılmıştır?
- 12- Diyarbakır'daki çete yapılanmalarının, kamu otoritesinin bulunduğu noktalara rağmen faaliyetlerini sürdürmesi karşısında güvenlik birimleri içinde bir ihmal, kayıtsızlık veya görev ihmali incelemesi yapılmış mıdır?
- 13- Kentin çeşitli bölgelerinde çeteleşme, uyuşturucu satışı, fuhuş ağı ve silahlı saldırılar konusunda halkın ve demokratik kurumların yaptığı açıklamalar doğrultusunda Bakanlığınız ne tür bir eylem planı hazırlamaktadır?
- 14- Diyarbakır'da sokak güvenliği, kadınların kamusal alanda güvenliği, esnafın can ve mal güvenliği ve çocukların suça sürüklenmesini önleme konusunda Bakanlığınızın acil bir müdahale programı bulunmakta mıdır? Bulunuyorsa kamuoyuyla neden paylaşılmamaktadır?
- 15- Son üç yılda Diyarbakır'da çete faaliyetleri, haraç kesme, tehdit ve silahlı saldırı suçlarından kaç kişi gözaltına alınmış, kaç kişi tutuklanmış ve kaç fail halen firari durumdadır?
- 16- Kentte art arda yaşanan ve örgütlü bir karakter taşıyan saldırıların kamu güvenliği açısından oluşturduğu risk seviyesine dair Bakanlığınızın bir değerlendirmesi var mıdır? Diyarbakır'da çete faaliyetlerinin yayılmasını engellemek amacıyla özel bir birim veya çalışma grubu oluşturulmuş mudur?